

Sínámíllum álit millum oljufeløg og myndugleikarnar

Oddagrein

IKKI kann sigast annað enn at tað er stórus áhugi fyri eini komandi oljuvinnu. Í vikuni skipaði Føroya Oljuindnaður fyri skeiði um olju-leiting og jarðfrøði. Á skeiðnum vóru umboð fyri oljusamtakið millum Statoil, Mobil og Enterprise, ið hava tikið upp samstarv við tí eina fyri eygað: at leita eftir olju í føroysku undirgrundini. Á skeiðnum vóru millum 50 og 70 fólk. Hesi vóru umboð fyri vinnulív, fakfeløg oo. Eitt sindur hugstoytt var tað, at eingir ella bert einstakir politikarar vóru við. Ein skuldi trúð, at spurningar, sum viðvíkja eini komandi oljuvinnu, høvdu so mikið høgan prioritet millum politikarar, at teir - helst av sínum eintingum - fóru skeið og fyrilestrar um hetta stóra álvarsmál.

TEY stóru oljufeløgini hava ikki mist áhugan fyri føroyska økinum. Tvørturímóti eru tey sinn- að til at vága nógvar pengar uppá kanningar her. Seismikkurin er fult í gongd og sita serfrøðingar nú og tulka fyrstu viðgjørdu upp- tøkurnar. Men ein avgerandi spurningur er, nær ein føroysk petroleumslóg verður klár. E Slík lóg skal seta karmarnar fyri framtidar virksemi á oljuøkinum. Hon skal m.a. stinga út kósina fyri, hvat oljufeløg kunnu gera á før- oyskum øki, her treytir fyri lisensum ol. Sam- bart ráðleggingarnevnd skal oljulóg verða klár í 1996. Í samrøðu við Sosialin sigur bretskur jarðfrøðingur, at tíðarætlanin fyri seismisku kanningunum er góð. Hann visir annars á, at oljufeløgini fara ikki at gera stórar lögur, fyrr enn føroysk oljulóg er samtykt. Hann helt tað vera upp til føroyingar at gera av, nær slík lóg skal koma í gildi. Men tað skiltist á honum, at drálað eigur ikki at verða við hesum. Á olju- fyrisitingini arbeidda tey við eini slíkari lóggávu. Løgfrøðingur hevur í longri tíð tikið sær av arbeidinum. Í samrøðu við Sosialin í næstu viku sigur hann, at stórus dentur verður lagdur á arbeiddi við eini oljulóg.

VIT skulu ikki taka dagar ímillum, um tað gongur ov seint ella um tíðarfestingin hjá oljuráð- leggingarnevndini er á beinari leið. Vit skulu bert ásanna orðtakið, at hastverk er last- verk. Men drál ella ov burokratisks manna- gongd tærir heldur ikki royndunum at fáa eina oljuvinnu í gongd.

TAÐ, sum er mest umráðandi, er, at oljuráð- leggingarnevndin og -fyrisingin seta tey fólk, sum eru neyðug og hartil best egnað at til- tættaleggja kanningar og eina komandi vinnu. Umráðandi er, at vit gera eina lóggávu, sum oljufeløgini kenna seg trygg við. Sínámíllum álit millum vinnuna og myndugleikarnar eigur at vera ein hornasteinur í eini komandi olju- vinnu. Tað nyttar tí ikki at gera eina lóg, sum vit so broyta dag um dag. Tá er skilabetri at gera forarbeidd fult og heilt.

Sosialurin

síðu 2 viðmerking

Kvotur og Álit

Leygardagin 4. mars sigur fíggaráráðharrin, Jó- annes Eidesgaard, at krøv, sum eru góðtíkin í sam- bandi við avtaluna ímillum stjórna og landsstýrið, skulu haldast.

Hetta er so sjálvsagt, álit byggir á orðhaldni og at av- talupartar kunna seg javn- bjóðis.

Hetta skal ganga báðar vegir og báðir partar skulu haldast orð og tað er sera týðningarmikið, at greitt er hvat avtalurnar goyma.

Tað ber ikki til, at bert annar parturin eigur rættin til at »definera« hvat ein av- tala gongur út uppá, og heldur ikki kann álit skap- ast, um annar parturin tekur sær rætt til at »umtaftur defi- nera« hvat avtalan gekk út uppá.

Eg eri tí ikki samdur við Jóannesi Eidesgaard í at vit ikki tóku avtalurnar um

nýggja fiskiveiðilóggávu nóg nógv í álvara í fjór og ikki hildu avtaluna nóg tíð- luga.

Tað sum hendi var, at for- sætismálaráðharrin sjálvur legði seg út í føroyskt lóg- gávuarbeiddi og kólldømdi eitt lógaruppskot, sum ein lögtingsnevnd hevði til-

evnað, og setti nýggjan setning, sum á ongan hátt kom avtaluni nærri enn tulkningin hjá lögtings- nevndini.

Hetta var fyrstu ferð, at forsætismálaráðharrin al- ment avdúkaði, at hann hevur litla fatan fyri hvat ein kann loyva sær innan samvinnu í einum ríkisfel- lagsskapi. At vit síðan hava fingið hetta váttað í óhugna- luga stóran mun er annað mál.

Fiskivinnulóggávan skotin var upp í fjór uppfyllti øll tey krøv, sum goymd vóru í avtaluni fyri 1993, nevniliga heildaravmark- ing av veiðuni, kvotur til skip og eina ávísa umseti- lighet.

Tað er órættvíst, at Peter Andersen, sum í 15 ár úr- slitaleyst hevði ríðið kvotu- ryssini, meðan hann ar- beiddi í fiskimálaráðnum

danska, slapp at »um- definera« avtaluna Føroya- Danmarkar ímillum.

Eg vóni tí, at Edmund Joensen og Jóannes Eides- gard nú teir tosaðu við Poul Nyrup Rasmussen í Íslandi gjørd greitt, at avtalur seta krøv til báðar partar, skulu teir varðveita trúvirði.

Samstundis vóni eg, at teir hava gjørt sítt til at vit framvegis kunnu velja før- oyskar loysnir, og verða loystir úr høftum, sum dáðskir embætismenn hava tvunnið, meðan teir hava fonglast við føroysk víður- skifti, teir skilja sera lítið av.

10.3.1995
Atli P. Dam

P.S.: Tað er sera týðningar- mikið, at tað tilfeingi, sum er ogn alt Føroya fólks, ikki verður nýtt til privata »sjakran« við kvotum.

Iesarabrev

Til Føroya Landsstýri og Føroya Løgting

Í tviðindasendingini í Utvarpin- um í gjárkvöldið kunngjórði landsstýrismaðurin í skúla- málum, at ongir næmingar fóru at verða tikið inn á Klaks- vikar HF-skeið komandi skúlaár.

Stýrið fyri Yrkisfelagið skil- ir ikki hesa avgerð. Landsstýr- ismaðurin fær hetta at ljóða skilagott við at siga, at Klaks- vikar HF-skeið ikki er nakar rættlígur skúli, men er ein deild av Studentaskúlanum og HF-skeiðnum í Eysturoynni. Tí sigur landsstýrismaðurin seg ikki hava brotið lögtings- samtyktina um, at eingin skúli skal flytast komandi skúlaár. Men ongir ivi er um, at í hug-

anum á vanliga fólkinum er Klaksvíkar HF-skeið ein skúli, og hesa hugsan hava teir ting- menn sjálvandi havt, sum lögdu fram lögtingssamtyktina um, at onginn skúli skal flytast í hesum fíggarárinum. Lands- stýrismaðurin gongur tí heilt týðuliga móti andanum í lög- tingssamtyktini.

Landsstýrismaðurin tykist longu hava gloymt, at hann hevur við menniskju at gera. Tað er ein partur av framtið landsins, sum verður sleptur upp á fjall við hesi avgerð landsstýrismansins. Hesi hava gjørt greitt, at tey ikki hava um- stöður til at ferðast um Leir- viksfjørð. Tað var júst tí, tey

valdu Klaksvíkar HF-skeið. Tað vil siga, at hesi ikki eiga tann sjálvsagda rætt, sum tey flestu í Føroyum eiga - nevni- luga at fara undir eina mið- námsútbúgving, sum teimum hóvar.

Í hesum tíðum við stórum ar- beidsloysi er tað av avgerandi týðningi fyri samleika og trivn- að hjá tí unga ættarliðnum, at ta hevur nakað at takast við, sum teimum dámar og gevur tilveru teirra eitt innihald. Hesi fólk verða amars hend út í arbeiðs- loysi ella rýma av landinum.

Í arbeiðsloysistíðum er neyðugt at gera lögur í fram- tíðina við at geva komandi ættarliðnum møguleika at

búgva seg út at taka móti nýggi- um avbjóðingum, so at tey kunnu gera sítt til at fáa landið út á fótur aftur.

YF mótmælir tí harðliga av- gerðini hjá Landsstýrinum og heitir á Landsstýri og Løgting um at taka hesa avgerð aftur, soleiðis at fólk í Norðuroygg- um sleppa at byrja í 1. HF í Klaksvík komandi skúlaár. YF kennir seg sannført um, at hetta er í samsvor við samtykt Lög- tingssins.

Við hávirðing

vegna Yrkisfelag Studenta- og HF-lærara
Simon Marshall, næstform.

Til Føroya Fiskavirking

Fyri 1 1/2 ári síðani gav Fiska- virking lyftu um, at eitt russiskt reiðari við trimum trolarum skuldi lata fiski til fiskavirkið á Sandi. Hetta bleiv av ongum, hví veit eg ikki. Eg havi latið mær fortalt, at Fiskavirking ringdi til formannin í Sands Arbeidarafelag og gav teimum boð um fund, nevndin í arbeid- arafelagnum fór øll til Havnar, og har bleiv greitt frá um russ-

arabluftið, men greiddi Fiska- virking frá, at teir kundu vísa teimum á annað projekt, men hetta kostaði pengar. Hetta vóru tveir trolarar, sum skuldu keypast úr Kanada, skuldu fiska kongafisk í Írmingarhav- inum, landa fiskin til virkið á Sandi, Fiskavirking skuldi seta virkið í stand og síðan skuldi arbeiðsmannafelagið leiga virkið fyri ein rimuligan pris.

Við tað at Fiskavirking hevur lovað at latið virkið upp síðan teir keyptu virkið, ljóðaði hetta so mikið væl, at arbeiðsmannafelagið saman við øðrum keypti báðar trolararnar, sum nú liggja báðar har yviri og ikki kunnu fáa úterðarlán, tí nú sigst onginn at trúgva uppá pro- jektuð, sum Fiskavirking eggjaði teimum til.

So er tað man spyr, hvør

stendur við endan, at arbeiðs- mannafelagið o.o. hava brúkt allan sín pening til slíkt bluff?

Hvat sigur landsstýrið?

Hvat sigur lög-ingið?

Hvat siga lögtingsmenninir í okkara oyggi?

Og hvar man bygdarráðið hjá okkum vera?

Sólvit